

Gelijke Toegang

Kompass Pro Bono Lobby
2019-2021

KOMPASS

1. De pro bono-faciliteit van Kompas

1.1 Inleiding

Wij geloven dat actief burgerschap een voorwaarde is voor een succesvol land of een succesvolle stad. Het is van vitaal belang voor een democratische samenleving dat inwoners hun instellingen en leiders verantwoordelijk kunnen houden en kunnen meepraten over de beslissingen die hun eigen leven beïnvloeden. Niet alles kun je zelf oplossen; soms heb je de politiek nodig om eruit te komen. Mensen kunnen pas echt meedoen als ze weten hoe het politieke systeem werkt. En dat wordt met de dag complexer. De enorme en stijgende hoeveelheid informatie, maakt het nog moeilijker iets te vinden.

Toegang tot de politiek is te vaak alleen voorbehouden aan grote bedrijven, mensen die het kunnen betalen of private belangen. Maatschappelijke groeperingen missen de capaciteit, het netwerk en de expertise om effectief te worden gehoord. Zelfs in regeringsstad Den Haag zijn te veel mensen uitgesloten van de politieke, economische en sociale instellingen die hun dagelijks leven vormgeven.

In vergelijking met het verleden hebben lokale en nationale politici door werkdruk pasklare oplossingen nodig. De kwantiteit en kwaliteit van de beschikbare informatie maakt het Parlement en zelfs het College van de Gemeenteraad ontoegankelijk of een plek voor *usual suspects*. Het politieke proces is steeds meer gaan lijken op het juridische proces waarbij je een advocaat met tijd, kennis en netwerk nodig hebt om je belangen te behartigen in een complexe wereld en op het juiste moment de juiste beslissing te nemen. Dit is vooral een uitdaging voor kleine organisaties en vrijwilligers met hart voor de goede zaak, maar zonder beroepskrachten en financiële middelen. De lobbyist brengt vaardigheden en netwerk en door samen te werken neemt de capaciteit toe of het gebrek daaraan af.

1.2 Lobbyfaciliteit

Maatschappelijke organisaties missen netwerk, capaciteit en vooral vaardigheden op het gebied van lobby. Bovendien is hun netwerk vaak eenzijdig.

Commerciële lobbyisten en lobbykantoren hebben die capaciteit wel. Hun tarief is te hoog om te kunnen werken voor kleine maatschappelijke organisaties, maar er zijn vaak wel nog wat uren over. De lobbyisten hebben er een belang bij het speelveld enigszins gelijk te houden, zodat hun werk niet verder aan banden zal worden gelegd. Bovenal vinden professionals het naar onze ervaring leuk om vanuit hun eigen expertise vrijwilligerswerk te doen.

De lobbyfaciliteit bestaat op dit moment uit circa 70 mensen (minimaal 10 uur) en 2 á 3 kantoren (150 uur). Het lobbyistenbestand is nog weinig divers, maar diverser dan het algemene lobbybestand.

1.3 Probleemstelling

Door een gebrek aan fondsen voor het coördineren van de faciliteit worden lobbyisten vooral ad hoc ingezet. Veel lobbyisten hebben nog geen taak toegewezen gekregen. En de betrokkenheid van de lobbyisten is te gering. Lobbyisten komen graag terug, maar ook dit wordt niet opgepakt.

Er zijn drie producten:

1. Lobbytraining
2. Lobbyspreekuur (
3. Lobby op locatie ().

Het verschil tussen de tweede en de derde zit vooral in naam. Het gaat hier beide om advies. Lobbyisten worden nog niet ingezet om te lobbyen voor maatschappelijke organisaties. Vooral de trainingen werken goed. Probleem is dat bijna alle trainingen worden gegeven door of in samenwerking met directeur René Rouwette. Maatwerk maakt de training succesvol maar ook tijdrovend.

Het lobbyspreekuur en de sessies op locatie zitten vaak al maanden vol. Echter, maatschappelijke organisaties hebben vaak dezelfde dag antwoord nodig. En op het moment van afspraak zijn verschillende organisaties niet komen opdagen omdat ze al advies hebben gehad. Er zit een verschil tussen vraag en aanbod.

1.4 Commissie

Voor het advies en de continuering van de pro bono lobby-faciliteit in 2019, is een commissie samengesteld, bestaande uit:

- Sandra Leenders, Lobbyist Kamer van Koophandel (voorzitter);
- Fleur Noy (secretaris);
- Pirmin Olde Weghuis, Lobbyist PBLCO (vanuit oogpunt lobbyisten);
- •Gianni da Costa (vanuit oogpunt maatschappelijke organisaties).

René Rouwette is betrokken bij het opstellen van dit document als adviseur.

1.5 Opdracht

In 2019 heeft Kompas een andere vorm. De pro bono faciliteit zal hoe dan ook moeten doorgaan. Met circa 70 lobbyisten is daar ook voldoende kracht beschikbaar. De vraag is een duurzaam model op te zetten waarbij uitgegaan wordt van vrijwilligers.

2. Uitgangspunten pro bono lobby in 2019

Uit de evaluatie van 2018 zijn leereffecten ontstaan die leiden tot de volgende uitgangspunten voor de nieuwe organisatie. Deze uitgangspunten vormen het kader voor een duurzaam model voor de pro bono lobby in 2019.

2.1 Focus

Evaluatie

De lobbytrainingen, de spreekuren, en de samenwerking met lobbybureaus zijn gewaardeerde onderdelen van de pro bono lobby. De beoordelingen zijn stuk voor stuk erg hoog. Voor de laatste lobbytraining werd een 9.4 gegeven.

Twee bureaus - zijn aangehaakt voor 150 uur. Twee andere bureaus zijn niet officieel met de pro bono lobby verbonden, maar hebben wel medewerkers die zich op individuele basis inzetten voor het initiatief. De overige deelnemers zijn op individuele basis aangehaakt. Er circuleert een lijst inclusief telefoonnummers die na tekenen van de privacy verklaring kan worden ingezien.

Twee producten voor advies is te verwarrend. De inschatting voor komend jaar is dat bij het goed neerzetten van de adviessessie, het merk Kompas leidend moet zijn. De relatie met lobbykantoren is onduidelijk. Het gevaar is dat andere lobbyisten zich niet gratis aan de adviessessie willen verbinden omdat een PA bureau deze claimt. Voor de training gold dat er – vanwege een gebrek aan fondsen en uren - pro bono en low bono sessies waren. Alle sessies worden nu pro bono.

Uitgangspunten

- We continueren de lobbytrainingen en de spreekuren als onderdelen van de pro bono lobby.
- We maken het spreekuur onderdeel van de advisering en werken met meerdere pro bono lobbyisten. Hierover moeten we het gesprek voeren met de PA-bureaus die nu het spreekuur verzorgen. De samenwerking met de huidige bureaus kan blijven bestaan indien deze wordt opengesteld voor andere bureaus/lobbyisten.
- We gaan alle activiteiten branden onder (Pro Bono) Lobby Training en Advies. Alle sessies zijn gratis. Voor de lobbyisten is het noodzakelijk dat het duidelijk is op welke projecten ze kunnen intekenen om pro bono werk te verrichten. Een heldere structuur is daarvoor noodzakelijk en ook een duidelijk aanspreekpunt alsmede een vaststaand curriculum.
- De pro bono-faciliteit bestaat alleen uit vrijwilligers. Er worden geen fondsen aangewend voor uren.
- René Rouwette heeft afspraken gemaakt met de Beroepsvereniging voor Public Affairs voor samenwerking. In januari geven we daar verdere invulling aan. de BVPA kan een belangrijke aanjager zijn voor meer betrokkenheid en aandacht. Ook kan er gedacht worden aan een serie lobbyadviezen op bijvoorbeeld prinsjesdag of mensenrechtendag.
-

2.2 Resultaat

Evaluatie

Via de pro bono lobby-faciliteit zorgt Kompass voor succesvolle matches tussen organisaties en lobbyisten.

Volgend jaar willen we beter inzetten op verwachtingsmanagement, met name richting de NGO's. Uit de evaluatie blijkt dat organisaties niet altijd weten wat lobby is en wat ze kunnen verwachten. Ook beseffen ze niet altijd voldoende dat een senior vrijwillig tijd vrijmaakt. Organisaties met vragen willen vaak direct een antwoord. Binnen de mogelijkheden wordt dit antwoord geleverd, maar vervolgens verschijnen de organisaties niet altijd meer op de afgesproken momenten/spreekuren. Ook worden de op de website aangeboden sjablonen voor een aanvraag, niet goed ingevuld. Het merendeel van de activiteiten verloopt niet via de website, maar via sociale contacten van de directeur. We breiden de capaciteit uit. Daarmee is er meer aanbod. Door te investeren in meer *visibility* via sociale media en ambassadeurs, is er meer vraag.

Uitgangspunten

Door een aantal verbeteringen willen we het aantal succesvolle matches vergroten c.q. het aantal niet succesvolle matches/niet nagekomen afspraken verkleinen en de verwachtingen beter managen:

- We gaan beter structuren, informeren en communiceren over verwachtingen aan de voorkant. Het aanmeldformulier op de website wordt tegen het licht gehouden en verder verbeterd. Invullen van dit formulier is strikt noodzakelijk.
- Niet nagekomen afspraken voor spreekuren of trainingen worden in rekening gebracht (rekentarieef lobbyist €150,- per uur). Bij het wel nakomen van afspraken blijft de pro bonofaciliteit uiteraard gratis. Waar we duidelijk op moeten blijven letten: organisaties hoeven geen formele NGO's te zijn, maar moeten wel een redelijke achterban hebben.
- We passen op voor verdringing en grotere organisaties die de trainingen als gratis personeelstraining gebruiken. Het selectie criterium blijft mensenrechten in Nederland.
- Binnen deze doelstelling is het belangrijk een brede aanpak van mensenrechten te hanteren.
- Het doel is om in de eerste helft van 2019 tenminste 2 series lobbytrainingen op te zetten voor dit jaar. Het doel is tenminste 6 lobby-adviesmomenten.

2.3 Ervaring/Kwaliteit

Evaluatie

De kwaliteit van training en advies staat voorop. Daar zijn senior lobbyisten voor nodig. We selecteren op skills in plaats van missie. Het is belangrijk dat mensen Kompass niet gebruiken als opstapje naar een nieuwe baan. Voorwaarde voor selectie is werkzaamheden in commerciële lobby.

De kracht van de trainingen lag bij maatwerk. Trainingen werden voorbereid door René Rouwette. Dit is in de nieuwe constellatie niet meer mogelijk.

Uitgangspunten

- We zetten alleen sr. PA-adviseurs in voor training en advies. Junioren zijn welkom als extra ogen en oren. We kijken naar de lijst met 70 namen. Dit zijn overwegend senior lobbyisten. Enkele namen kunnen weg. We breiden de lijst uit.

- De training wordt gestandaardiseerd. Lobbyisten kunnen dan zelf op basis van die standaardtraining aan de slag.
- Voor elke training is er een gesprek met een lobbyist uit de organisatie
- Waar we duidelijk op moeten blijven letten is dat we de trainingen vormgeven rond skills en niet rond inhoud. De organisaties hebben zelf genoeg inhoudelijke kennis. De trainingen richten zich op wat er speelt in de politiek en hoe je zaken het beste kunt overbrengen. De vragen: Wat is het probleem. Waarom is dat belangrijk. Wat is de oplossing.

2.4 Organisatie

Evaluatie

In 2019 heeft Kompas een andere vorm. De coördinatie van de pro bono-faciliteit ligt bij vrijwilligers.

Uitgangspunten

- De training en het advies worden in de toekomst alleen nog door de vrijwillige (sr.) lobbyisten gegeven en niet langer door de organisatie.
- Binnen de bureauorganisatie heeft iedereen een eigen expertise en rol. Zo wordt bijvoorbeeld iemand verantwoordelijk voor het aandragen van maatschappelijke organisaties. En iemand verantwoordelijk voor de contacten met de lobbyisten. De derde persoon wordt verantwoordelijk voor de matching.
- Om genoeg draagvlak en nieuwe aanwas vanuit professionele lobbyisten te krijgen zullen er in totaal drie lobbyisten aansluiten om regelmatig te overleggen over inzet van lobbyisten bij pro bono projecten vanuit de maatschappelijke organisaties. Tenminste een lobbyist moet nog geworven worden (januari 2019). De drie lobbyisten zullen ook verantwoordelijk zijn voor de borging van de kwaliteit als *peer reviewers*.
- Om dekking te krijgen in het land wordt per provincie een ambassadeur aangesteld die maatschappelijke organisaties naar voren kan schuiven. Een bestuurslid coördineert dit netwerk, gericht op de vraag.
- Voor het adverteren op sociale media en tegemoetkoming in de kosten van lobbyisten is een budget van 1000 euro vrijgemaakt.
- Voor de bedankjes aan lobbyisten kunnen we bestaande sponse-deals doorzetten..
- In februari wordt een communicatiemoment geprikt, al dan niet met borrel. Alle lobbyisten worden uitgenodigd.
- René Rouwette is op eigen verzoek alleen na de zomer van 2019 beschikbaar voor betrokkenheid bij de pro bono-faciliteit/het bestuur.